

NOKUTs tilsynsrapporter

Høgskulen for landbruk og bygdeutvikling

Periodisk tilsyn med systematisk kvalitetsarbeid

Juni 2019, endret etter ny vurdering juni 2020

NOKUT

NOKUT fører tilsyn med kvaliteten i høyere utdanning og skal bidra til kvalitetsutvikling ved institusjonene. Dette gjør vi blant annet gjennom å føre tilsyn med institusjonenes systematiske kvalitetsarbeid. Alle norske universiteter og høyskoler er pålagt å ha dokumenterte interne systemer for kvalitets sikring av utdanningen. Institusjonens kvalitetsarbeid skal gi institusjonen tilstrekkelig kunnskap for å kunne vurdere kvaliteten i egne studietilbud. Resultatene fra kvalitetsarbeidet skal avdekke eventuell sviktende kvalitet i studietilbudene og bidra til kontinuerlige forbedringer.

Det skal ikke gå mer enn åtte år mellom hvert tilsyn med en institusjons systematiske kvalitetsarbeid. Institusjonene blir varslet om tilsynet minst seks måneder før tilsynet starter.

Institusjon:	Høgskulen for landbruk og bygdeutvikling, fra januar 2020 Høgskulen for grøn utvikling
Sakkyndige:	Gunn Haraldseid (komiteleder), Berit Eika og Yngve Mannsåker Hereide
Dato for vedtak:	12.6.2019 og 11.6.2020
NOKUTs saksnummer	18/05056

Innhold

1	Om tilsynet ved Høgskulen for landbruk og bygdeutvikling	1
2	Om Høgskulen for landbruk og bygdeutvikling og organisering av kvalitetsarbeidet	
	2	
2.1	Om Høgskulen for landbruk og bygdeutvikling	2
2.2	Organiseringen av kvalitetsarbeidet	3
3	Om vurdering av ny dokumentasjon for oppretting av mangler	3
4	Vurderinger og konklusjoner for de enkelte krav i § 4-1. Krav til det systematiske kvalitetsarbeidet.....	4
	<i>§ 4-1 (1) Forankring i strategi og dekning av vesentlige områder for kvaliteten på studentenes læringsutbytte</i>	<i>4</i>
	<i>§ 4-1 (2) Forankring i styre og ledelse og fremming av kvalitetskultur</i>	<i>7</i>
	<i>§ 4-1 (3) Ordninger for systematisk kontroll av forskriftskrav.....</i>	<i>9</i>
	<i>§ 4-1 (4) Systematisk innhenting av informasjon</i>	<i>12</i>
	<i>§ 4-1 (5) Bruk av kunnskap fra kvalitetsarbeidet.....</i>	<i>14</i>
	<i>§ 4-1 (6) Vurdering og utvikling av institusjonens studieportefølje</i>	<i>15</i>
5	Komiteens helhetlige vurdering og konklusjon for institusjonens systematiske kvalitetsarbeid	16
5.1	Institusjonens systematiske kvalitetsarbeid	16
5.2	Krav til oppretting	17
5.3	Ny helhetlig vurdering etter oppretting	17
6	Vedlegg til komiteens rapport til NOKUT	19
	Råd til videreutvikling av institusjonens systematiske kvalitetsarbeid.....	19
	Komiteens råd til de enkelte ledd	19
	Komiteens råd til videreutvikling av institusjonens kvalitetsarbeid fra et overordnet perspektiv	20
7	Institusjonenes uttalelse til komiteens rapport.....	21

Forord

Denne tilsynsrapporten inneholder den opprinnelige rapporten fra den sakkyndige komiteen, komiteens tilleggsvurderinger etter krav til oppretting og Høgskulen for grøn utvikling sin uttalelse til den foreliggende sakkyndige rapporten.

Den sakkyndige komiteen har hatt følgende sammensetning:

- Gunn Haraldseid, prodekan for utdanningskvalitet, Høgskulen på Vestlandet (komiteleder)
- Berit Eika, prorektor for utdanning, Aarhus Universitet
- Yngve Mannsåker Hereide, student, Universitetet i Bergen

Den sakkyndige komiteen vurderte det systematiske kvalitetsarbeidet ved Høgskulen for landbruk og bygdeutvikling basert på skriftlig dokumentasjon fra høyskolen og besøk ved institusjonen 28. januar 2019. Komiteen leverte sin opprinnelige rapport 13. mars 2019. NOKUTs styre fattet 12. juni 2019 følgende vedtak:

Det systematiske kvalitetsarbeidet ved Høgskulen for landbruk og bygdeutvikling har enkelte mangler. Høgskulen for landbruk og bygdeutvikling må rette opp manglene påpekt i § 4-1(1), § 4-1 (3) og § 4-1 (4). Frist for oppretting er 1. mars 2020.

Høgskulen for landbruk og bygdeutvikling byttet navn til Høgskulen for grøn utvikling i januar 2020. På bakgrunn av ny dokumentasjon fra 26. februar 2020 gjorde den sakkyndige komiteen en ny vurdering. NOKUTs styre fattet 11. juni 2020 følgende vedtak:

Det systematiske kvalitetsarbeidet ved Høgskulen for grøn utvikling har vesentlige mangler. Kravene i §§ 4-1 (1), 4-1 (3) og 4-1 (4) i studietilsynsforordningen er ikke oppfylt.

Seniorrådgiver Aslaug Louise Slette, seniorrådgiver Rachel Glasser og seniorrådgiver Eva Refsdal har vært NOKUTs saksansvarlige i tilsynet. NOKUT ønsker å takke den sakkyndige komiteen for vel utført arbeid. NOKUT vil også takke alle ansatte og studenter ved Høgskulen for landbruk og bygdeutvikling / Høgskulen for grøn utvikling som gjennom å dokumentere kvalitetsarbeidet, delta på intervjuer med mer har bidratt til komiteens arbeid.

Oslo, 11. juni 2020

Terje Mørland

1 Om tilsynet ved Høgskulen for landbruk og bygdeutvikling

Høgskulen for landbruk og bygdeutvikling (HLB) ble 31. august 2018 bedt om å sende inn dokumentasjon om sitt systematiske kvalitetsarbeid knyttet opp til kravene i studietilsynsforskriftens kaptittel 4. I tillegg til kvalitetsarbeidet på institusjonsnivå har NOKUT ført tilsyn med studietilbudsnivået ved å se på kvalitetsarbeidet ved følgende tre studietilbud:

- Bachelor i nyskaping og samfunnsutvikling¹
- Økonomi og leing (ØK1)
- Landskap og utvikling

HLB sendte inn dokumentasjon av kvalitetsarbeidet 30. november og har også ettersendt dokumenter etter spørsmål fra NOKUT og den sakkyndige komiteen, både i forkant og etterkant av institusjonsbesøket.

Komiteen besøkte HLB 28. januar 2019 og gjennomførte intervjuer med institusjonsledelsen, studenter med og uten tillitsverv, undervisere og studieansvarlige, styreleder og styremedlemmer, uteksaminerte kandidater og en samarbeidspartner.

Vurderingene i de sakkyndiges rapport er basert på dokumentasjonen som er mottatt fra institusjonen, intervjuer fra institusjonsbesøket, supplerende dokumentasjon og ny dokumentasjon for oppretting av mangler fra 26. februar 2020. Oversikt over den skriftlige dokumentasjonen er tilgjengelig i NOKUTs offentlige postjournal.

Høgskulen for landbruk og bygdeutvikling (HLB) skiftet navn til Høgskulen for grøn utvikling (HGUt) i januar 2020.

¹ Studietilbudet heter fra januar 2020 *bachelor i nyskaping og regenerativ utvikling*.

2 Om Høgskulen for landbruk og bygdeutvikling og organisering av kvalitetsarbeidet

2.1 Om Høgskulen for landbruk og bygdeutvikling

Kapittel 2.1 er oppdatert våren 2020 med nye opplysninger om høyskolen.

Høyskolen er en privat høyskole som frem til 31. desember 2019 het Høgskulen for landbruk og bygdeutvikling (HLB). HLB var organisert som et samvirke­lag med nærmere hundre andelseiere, og årsmøtet var institusjonens øverste styringsorgan. Mellom årsmøtene ble høyskolen ledet av et styre på syv medlemmer, og Odd Arild Kvaløy var styreleder. Rektor Dag Jørund Lønning hadde, og har fortsatt, ansvaret for den daglige driften.

Grunnet offentlige krav til eierform i privat høyskoleutdanning, men også for å sikre selvstendighet og akademisk frihet i forsknings- og utdanningsarbeid, endret høyskolen organisasjonsform og -navn fra 1. januar 2020. Høyskolen heter nå Høgskulen for grøn utvikling (HGUt) og er en selveiende stiftelse.

Høyskolen har som visjon å være en ledende kunnskapsleverandør for nyskapende og livskraftige regioner og lokalsamfunn. Mottoet er «Kunnskap for utvikling!», og målet er at kunnskapen skal settes i aktiv bruk i lokale/regionale utviklingsprosesser. HGUt skal være en aktiv partner for utvikling av kunnskap, kompetanse og entreprenørskap i norske lokalsamfunn, tilby undervisning på høyskolenivå innen nyskaping og regenerativ utvikling, drive forskning og utviklingsarbeid som støtter opp om HGUt sin visjon, og være tilgjengelig for studenter i hele landet. Høyskolen har som mål å være et landsdekkende tilbud for utdanning og forskning tilpasset behovet til norske lokalsamfunn.

Høyskolen holder til på Bryne og har ifølge høyskolens innsendte redegjørelse 7 fast ansatte og 30 registrerte studenter i 2018. Studiene er basert på samlinger, og høyskolen har samarbeid med Studiesenteret.no, der forelesningene kan følges via videokonferanse, slik at utdanningen er tilgjengelig for studenter fra hele landet. Studiene kan gjennomføres på heltid eller deltid.

Formelt oppstod høyskolen i 2005, etter vedtak om navneendring fra «Høgskulen på Jæren» til «Høgskulen for landbruk og bygdenæringar», og samme året fikk høyskolen bevilgning over statsbudsjettet. NOKUT har siden 2005 akkreditert tre årsheter ved høyskolen, og på grunnlag av disse årshetene gav departementet i 2010 høyskolen rett til å tildele bachelorgrad. Fra 2010 tilbød høyskolen bachelor i bygdeutvikling, og dette studiet har først skiftet navn til bachelor i nyskaping og samfunnsutvikling og deretter til bachelor i nyskaping og regenerativ utvikling (fra januar 2020). Studenter kan også ta enkeltkurs innen dette studietilbudet, slik at kursene Samfunn og utviklingsarbeid, Nyskaping og utviklingsarbeid, Økonomi og samfunn, Hest i næring, Landskap og utvikling, Sirkulær økonomi og verdiskaping og Regenerativt landbruk også kan regnes som egne studietilbud på 30 eller 60 studiepoeng. I tillegg tilbyr høyskolen kortere kurs på 10 studiepoeng, som gjennomføres på bestilling.

2.2 Organiseringen av kvalitetsarbeidet

I 2016 gjennomførte NOKUT en evaluering av HLB sitt kvalitetsarbeid. NOKUTs styre vedtok da at systemet for kvalitetssikring av utdanningen ved HLB hadde vesentlige mangler. Etter dette har det kommet ny studietilsynsforskrift (februar 2017), og NOKUTs styre fattet vedtak om at det skulle føres tilsyn med HLB sitt systematiske kvalitetsarbeid etter de kravene som ligger i den nye forskriften.

HLB sitt formelle kvalitetsarbeid er sentrert rundt dokumentene «Kvalitetshåndboka», «Årsrapport om kvalitet i utdanningen» og et årshjul som viser aktiviteter knyttet til kvalitetssikringssystemet ved HLB. Kvalitetshåndboka har høyskolen utviklet for å gi en samlet oversikt over kvalitetsarbeidet ved HLB. Dette er et levende dokument og skal jevnlig oppdateres av administrasjonen. Dokumentet ligger tilgjengelig på høyskolens nettsider. Kvalitetshåndboka inneholder en beskrivelse av kvalitetssikringssystemet ved HLB, rutiner for oppdatering og arkivering av kvalitetshåndboka, oversikt over organisering og utvalgsmandater, stillingsbeskrivelser for administrative oppgaver, rektor og faglig tilsatte, og for øvrig studieadministrative rutiner inkludert HMS-prosedyrer.

3 Om vurdering av ny dokumentasjon for oppretting av mangler

Komiteen vurderte at Høgskulen for landbruk og bygdeutvikling (HLB), nå Høgskulen for grøn utvikling (HGUt), hadde enkelte mangler i sitt kvalitetsarbeid, og foreslo en frist på tolv måneder til oppretting. Vedtak ble fattet i NOKUTs styre 12. juni 2019, og høyskolen fikk frist til 1. mars 2020 med å rette opp de påpekte manglene. Den 26. februar 2020 sendte HGUt inn ny dokumentasjon for oppretting av de påpekte manglene.

4 Vurderinger og konklusjoner for de enkelte krav i § 4-1. Krav til det systematiske kvalitetsarbeidet

I dette kapittelet gjengis komiteens vurderinger, konklusjoner og krav til oppretting slik de var for første vedtak i NOKUTs styre i juni 2019. I tillegg presenteres de nye vurderingene og konklusjonene fra komiteen for § 4-1 (1), § 4-1 (3) og § 4-1 (4), basert på ny dokumentasjon for oppretting mottatt 26. februar 2020.

§ 4-1 (1) Forankring i strategi og dekking av vesentlige områder for kvaliteten på studentenes læringsutbytte

Institusjonens kvalitetsarbeid skal være forankret i en strategi og dekke alle vesentlige områder av betydning for kvaliteten på studentenes læringsutbytte.

Vurderinger

HLB har en overordnet strategi for sin virksomhet, som er gjengitt i både kvalitetshåndboka og i årsrapport om kvalitet i utdanningen. Strategien beskriver HLB som kunnskapsleverandør for regioner og lokalsamfunn, der høy kompetanse, evne og vilje til å tilpasse seg, samt størrelse som gir økonomisk bærekraft og trygghet, er sentrale målsetninger for institusjonen. Komiteen savner imidlertid strategiske mål på utdanningsområdet, som gir kvalitetsarbeidet ved HLB en tydelig retning. Slike strategiske mål skal dekke «alle vesentlige områder av betydning for kvaliteten på studentenes læringsutbytte», ofte kalt «kvalitetsområder».

Det er ansatser til en tenking rundt kvalitetsområder på s. 7 i kvalitetshåndboka, der HLB skriver at de stadig vil videreutvikle gode rutiner og systemer for inntakskvalitet, studiekvalitet, rammekvalitet og undervisningskvalitet. Dette er imidlertid ikke utdypet, ei heller brukt som verktøy noen andre steder i håndboka. En tydeligere beskrivelse og operasjonalisering av disse vil kunne være ett bidrag for å lage strategiske mål for kvalitetsarbeidet på utdanningsområdet, men det er også mulig å kategorisere kvalitetsområder på andre måter. Det viktige er at det som velges er relevant for HLB sin egenart og institusjonens kvalitetsarbeid. Det er videre ansatser til forankring av kvalitetsarbeidet under beskrivelsene av administrative rutiner i kvalitetshåndboka, der formål og kvalitetsmål beskrives under diverse poster. Imidlertid er kvalitetsmålene som er angitt ikke eksplisitt knyttet til områder som gjelder studentenes læringsutbytte, og blir dermed mer av administrativ art.

Det er komiteens oppfatning at det som i dag er spredte elementer av strategisk tenkning om kvalitetsarbeidet må bakes sammen til tydeligere strategiske mål. Om denne skal inngå i f.eks. kvalitetshåndboken eller være et eget dokument er opp til HLB å avgjøre. Komiteen har merket seg HLBs sterke visjon for sin virksomhet, og denne tror komiteen kan være til hjelp når HLB skal sette enda tydeligere mål for kvalitetsarbeidet. HLB har også et årshjul med mange milepæler innenfor kvalitetsarbeidet. Dette kan være til nytte i arbeidet med en overordnet strategi. Det vil også være til hjelp å gjøre flere analyser av kvalitetsarbeidet i utarbeidelsen av årsrapporten.

Komiteen vil også påpeke at det i kvalitetshåndboka står at HLBs systematiske arbeid med kvalitetssikring i utdanningen er etablert for å møte kravene i studietilsynsforordningen, og at systemet er under stadig utvikling for å møte eventuelle nye krav og sørge for å gi studenten kvalitet i alle ledd.

Det er selvsagt helt sentralt at systemet er i henhold til krav i gjeldene lov og forskrifter, og komiteen verdsetter det arbeidet som HLB har gjort de siste årene. Komiteen anbefaler å snu på begrunnelsen for å ha et system, slik at kvalitetssikringssystemet og kvalitetsarbeidet ved HLB i hovedsak har som hovedhensikt å sikre god utdanningskvalitet.

Konklusjon

Kravene er ikke oppfylt, § 4-1 (1) er ikke godkjent.

Krav til oppretting

- HLB må vise at de forankrer sitt kvalitetsarbeid i en strategi, gjennom å utforme tydelige strategiske mål på utdanningsområdet som gir kvalitetsarbeidet ved HLB en tydelig retning.

Ny vurdering etter oppretting

I løpet av opprettingsfristen har HGUt (tidl. HLB) gjort enkelte endringer i sin kvalitetshåndbok. Blant annet har høyskolen nedfelt en ny utdanningsstrategi for perioden 2020–2025. I strategien nevnes følgende strategiske mål: a) utdanningsforløp, b) studenter, c) administrasjon, ledelse og kvalitetssikringssystem, d) dokumentasjon på utdanningskvalitet gjennom kvalitetssikringssystem, e) finansiering og ressursbruk, f) nye læringsarenaer, g) evaluering av utdanning og h) internasjonalt samarbeid (Utdanningsstrategi 2020–2025, s. 1–4; Kvalitetshåndbok, s. 29–32). Selv om disse er sentrale områder i ethvert studiekvalitetsarbeid, er det vanskelig å se at de utgjør *konkrete strategiske målsettinger* for HGUts arbeid med utdanningskvalitet og studentenes læringsutbytte. Beskrivelsene av de nevnte målene fremstår mer som instruksjer eller rutinebeskrivelser for gjennomføring av grunnleggende arbeidsoppgaver ved institusjonen, som her: «HGUt skal etablere utdanningsforløp for studenter som søker og tas opp til bachelorgraden Nyskaping og regenerativ utvikling. Administrasjonen skal tilrettelegge for studentenes utdanningsforløp under hele læringsbanen, fra opptak til mottatt vitnemål» (s. 2).

Prinsippene som HGUt omtaler i strategien (s. 1) og kvalitetshåndboka (s. 28–29), kunne med fordel ha vært mer informative. De fleste prinsippene fremstår som nokså grunnleggende forutsetninger i enhver høyere utdanning, f.eks. «all utdanning ved HGUt bygger på det fremste innen forskning, faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid og erfaringskunnskap», «all utdanning ved HGUt skal være av høy faglig og pedagogisk kvalitet», «utdanningen skal være tilpasset samfunnets behov» og «utdanningen skal være fremtidsrettet».

Komiteen har ikke sett dokumentasjon som viser at prinsippene og målene er forankret i kvalitetsarbeidet og fulgt opp i praksis. Koblingen mellom en levende strategi og handling er fortsatt uklar, og det er vanskelig å se at strategien i nevneverdig grad bidrar til å gi kvalitetsarbeidet ved høyskolen en tydelig strategisk retning. Strategidokumentene viser altså ikke hvordan disse prinsippene skal påvirke utdanningen ved HGUt på sikt.

HGUt skriver at de stadig vil videreutvikle rutiner og systemer for **inntakskvalitet** («kvaliteten på kompetansen til søkeren og deres studiemotivasjon»), **studiekvalitet** («kvaliteten på læringsarbeidet, utført av fagpersonale ved HLB [sic]»), **rammekvalitet** («nødvendige ressurser og regelverk som trengs for å opprettholde et godt arbeidsmiljø herunder det fysiske og psykiske blant studenter og

ansatte») og **undervisningskvalitet** («kvaliteten av tilretteleggingen av undervisningen og læringsarbeidet. Avhenger av personalets engasjement, pedagogiske og faglige kompetanse dvs. evnen til å tilrettelegge undervisning, veiledning og evaluering.») (Kvalitetshåndbok, s. 7). Disse kvalitetsområdene er ikke utviklet i løpet av opprettingsperioden, og komiteen kan ikke se at de er tydelig beskrevet i kvalitetshåndboka eller operasjonalisert i kvalitetsarbeidet.

Ny konklusjon etter oppretting

Kravene i § 4-1 (1) er ikke oppfylt.

§ 4-1 (2) **Forankring i styre og ledelse og fremming av kvalitetskultur**

Kvalitetsarbeidet skal være forankret i institusjonens styre og ledelse på alle nivåer. Institusjonen skal gjennom kvalitetsarbeidet bidra til å fremme en kvalitetskultur blant ansatte og studenter.

Vurderinger

Forankring

Kvalitetsarbeidet ved HLB er forankret i styret. Det er nedfelt i HLB sin «Kvalitetshåndbok» at høyskolestyret har et overordnet ansvar for kontroll og godkjenning av kvalitetsarbeidet». Styret blir hovedsakelig oppdatert om kvaliteten i studietilbudene gjennom «Årsrapport om kvalitet i utdanningen». Rapporten utarbeides av rektor og administrasjonen, og legges frem for styret i slutten av september hvert år. Styret har de siste par årene også vært orientert om utarbeidelsen av ny utvalgsstruktur ved HLB og tilhørende delegering av myndighet, der styret blant annet har godkjent Studieutvalget (STUT) som formell vedtaksmyndighet for å opprette og revidere studieplaner (styremøte 02.10.17).

Kvalitetsarbeidet ved HLB er forankret i institusjonens ledelse. Siden institusjonen har få ansatte er det rektor og studiekonsulent som utgjør ledelsen i det daglige. Alle roller i ledelse og administrasjon har stillingsbeskrivelser som er nedfelt i HLB sin «Kvalitetshåndbok». Her er det blant annet nedfelt at rektor har ansvar for utviklingen av kvalitetssikringssystemet ved HLB, at rektor i samarbeid med administrasjonen har ansvaret for at systemet fungerer etter hensikt og er tilpasset høyskolens størrelse og behov, samt at rektor i samarbeid med studieansvarlige, har ansvar for at bachelorgraden som tilbys ved HLB tilfredsstillende studietilsynsforordningen og de vilkår som gjelder for akkrediteringen høyskolen har. Rektor er per dags dato studieansvarlig for bachelorgraden, men det er også en studieansvarlig for hver studiemodul som inngår i graden. Studiekonsulenten har blant annet ansvar for den daglige, praktiske oppfølgingen av HLBs kvalitetsarbeid, gjennom administrering av studentundersøkelser, saksforberedelse til utvalg med mer.

Felles for kvalitetsarbeidets forankring i styre og ledelse ved HLB er at noe skjer formelt og skriftlig, mens en vesentlig del skjer gjennom uformell, muntlig dialog. Dette innebærer blant annet at styret kjenner institusjonen og de ansatte svært godt. Komiteen vil påpeke at muntlig dialog alltid vil være personavhengig, og at HLB bør fortsette å jobbe for systematisk å dokumentere forankring av kvalitetsarbeid. Skriftliggjøring bidrar til at prosesser og beslutninger blir bevart for ettertiden, og at disse går inn i institusjonens historikk.

Kvalitetskultur

Det fremgår av HLBs strategiske dokumenter, og av de gjennomførte intervjuene på institusjonsbesøk, at ansatte og studenter ved HLB deler et felles sterkt verdigrunnlag. Fire sentrale punkter blir referert til i institusjonens redegjørelse (side 7): «Nærhet, evne til omstilling, felles plattform/verdigrunnlag og engasjement». Det er komiteens inntrykk at disse verdiene er godt forankret blant alle ansatte og studenter.

Den relativt nye utvalgsstrukturen ved HLB bidrar til klargjøring av rolleforståelser for både ansatte og studenter og er med på å sikre en kvalitetskultur. Læringsmiljøutvalget (LMU) har ansvar for å følge opp læringsmiljøet ved HLB, samt å sikre studiekvalitet. Studieutvalget (STUT) kontrollerer og utvikler studietilbudene og studieplaner ca. to ganger i året, og er organisert under LMU. Utvalg for kompetanse, administrasjon, læring og vurdering (KALV) er et administrasjonsmøte som arrangeres ca. en gang i måneden, og der faste poster er studier, akkvisisjon og prosjekter, mens Kunnskapsutvalget (KU) synliggjør og drøfter faglig innretning på HLB. I tillegg til at studentene er representert i de utvalgene som er aktuelle for studentmedvirkning har de et Studentråd.

HLB legger gjennom utvalgsstrukturen til rette for kunnskapsdeling om kvalitetsarbeidet og kvaliteten i studietilbudene, for eksempel ved at studentevalueringer og årsrapporten for utdanningskvalitet tas opp systematisk i de ulike utvalgene. Årsrapporten legges også på nett. Faglig tilsatte og studenter ga under intervjuene uttrykk for at den nye organiseringen i ulike utvalg, med tydelige mandater, har vært til stor hjelp. De fortalte at utvalgene bidrar til å skape egnede fora for å diskutere ulike saker, og at det er enklere å vite hvilken rolle man har i de ulike sakene. Det er viktig at den nye utvalgsstrukturen blir konsolidert og at det utvikles gode rutiner omkring beslutningsgrunnlag, dokumentasjon og oppfølging av beslutninger.

Det er komiteens inntrykk at demokrati og åpenhet er sentrale prinsipper ved HLB. Studentene fortalte i intervjuene at det er svært lett å ta kontakt med ledelsen, administrasjonen og lærerne – det er enkelt å nå frem med både spørsmål og kritikk. Forslag til forbedringer og endringer blir behandlet raskt.

Det er likevel behov for å fortsette å jobbe systematisk med kunnskapsdeling, forankring, medbestemmelse i alle ledd, slik at selve strukturen i kvalitetsarbeidet blir mer robust og mindre personavhengig. Det er viktig å bevare studentenes nære tilgang til medbestemmelse, men også viktig å fortsette det påbegynte arbeidet med å innlemme dem i alle deler av det formelle kvalitetsarbeidet.

Konklusjon

Kravet er oppfylt, § 4-1 (2) er godkjent.

§ 4-1 (3) **Ordninger for systematisk kontroll av forskriftskrav**

Institusjonen skal ha ordninger for systematisk å kontrollere at alle studietilbud tilfredsstillende kravene i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning § 3-1 til § 3-4 og kapittel 2 i denne forskrift.

Vurderinger

Å ha ordninger for systematisk kontroll innebærer å ha både tilfredsstillende rutiner og tilfredsstillende praksis for gjennomgang av eksisterende studietilbud, samt oppretting av nye. For HLB, som ikke er en akkreditert høyskole, vil ikke systematisk kontroll ved oppretting av nye studietilbud være en relevant problemstilling, da institusjonen må søke NOKUT om å opprette nye studietilbud. Det kan likevel være relevant å bruke ordningene for utarbeidelse av eventuelle søknader. Når det gjelder gjennomgang av eksisterende studietilbud vil dette også foregå i liten skala, da HLB har én akkreditert bachelorgrad, samt enkelte kurs på 30 studiepoeng.

HLB viser til at det er Studieutvalget (STUT) som er ansvarlig for å sjekke at studietilbudene tilfredsstillende alle forskriftskrav. Det står videre i redegjørelsen at det er viktig at alle planlagte endringer i alle kurs får en grundig gjennomgang i STUT. Komiteen har ikke sett dokumentasjon som viser at det har vært rutiner eller praksis for slike gjennomganger frem til nå.

Imidlertid planlegger HLB å ta i bruk en «sjekklister» som STUT skal gjennomgå for hvert kurs i bachelorgraden og for bachelorgraden som helhet en gang i året. Sjekklister skal fange opp eventuelle avvik, og disse skal utbedres av studieansvarlig i samarbeid med administrasjonen innen neste STUT-møte. Gjennomføring av tiltak skal dokumenteres i referatet.

Komiteen mottok utkast til en slik sjekklister som del av dokumentasjonen. Sjekklister har seks spørsmål, fire av dem med svaralternativer ja/nei, samt en boks for fritekstkommentar, og de to siste kun med boks for fritekstkommentar. Komiteen merker seg at første spørsmål er «1. Er studieplanen i samsvar med studietilsynsforskriften?». Det er ikke spesifisert hvilke paragrafer i studietilsynsforskriften HLB ønsker å sjekke, men det er antakelig §§ 2-1 – 2-6 i kapittel 2. De neste fem spørsmålene oppfatter komiteen som utvalg av enkeltkrav i kapittel 2. Det kan ligge et rasjonale bak dette som komiteen ikke ser, men når enkelte krav trekkes frem er det en fare for at oppmerksomheten rundt de resterende kravene reduseres. Studiekvalitetsforskriften § 3-1 til § 3-4 nevnes ikke i sjekklister, men har krav som kan være aktuelle i arbeid med søknader om opprettelsen av eventuelle nye studietilbud.

Komiteen ser at HLB har utarbeidet en sjekklister som har potensial til å bli et nyttig verktøy for gjennomgang av eksisterende studietilbud og eventuelle forslag til opprettelse av nye studietilbud. Sjekklister skulle diskuteres i STUT dagen etter institusjonsbesøket, og referat fra dette møtet ble derfor ettersendt som dokumentasjon. I STUT-møtet 29. januar 2019 ble det vedtatt følgende: «Check-liste skal benyttes ved endringer i kurs i bachelorgraden. Check-listen skal utfylles av studieansvarlig på forhånd og sendes til utvalget sammen som vedlegg ved innkalling. Ved endring skal dette behandles som egen sak på STUT-møtet. (...) Administrasjonen oppretter et arkiv for Check-lister slik at endringene kan spores på en oversiktlig måte.»

Komiteen mener at HLB må jobbe videre med sjekklstens oppbygging, og dernest prøve ut sjekklsten i praksis. Sjekklsten må også få en formell plass i kvalitetssystemet og en vesentlig plassering i kvalitetshåndboken.

Konklusjon

Kravet er ikke oppfylt, § 4-1 (3) er ikke godkjent.

Krav til oppretting

- HLB må videreutvikle sjekklsten for systematisk kontroll av forskriftskrav i sine studietilbud, samt prøve ut sjekklsten i praksis og dokumentere dette. Sjekklsten må også få en formell plass i kvalitetssystemet og en vesentlig plassering i kvalitetshåndboken.

Ny vurdering etter oppretting

HGUt har levert ny dokumentasjon som viser at sjekklsten for systematisk kontroll av forskriftskrav er noe endret, men ikke videreutviklet i særlig grad. HGUt har satt inn enkelte henvisninger til paragrafer fra studietilsynsforskriften i listen. Disse synes imidlertid å være et utplukk, og det er uklart for komiteen hvilke krav HGUt mener at sjekklsten dekker, og hvilke krav som må sjekkes systematisk på annen måte. Det er også uklart om den systematiske kontrollen dekker alle høyskolens studietilbud (både tilbud på 30 og 60 studiepoeng og bachelorgraden på 180 studiepoeng), da den innsendte sjekklsten til HGUt synes å dekke *kurs*, mens kravene i studietilsynsforskriften dekker *studietilbud*.² Komiteen forventer dermed at også bachelorgraden ved HGUt (i sin helhet) blir systematisk kontrollert. Det fremkommer ikke av dokumentasjonen hvordan dette praktiseres.

Det HGUt har levert dokumentasjon på, er tre utfylte sjekklister som har vært diskutert i STUT i juni 2019. Sjekklistene dokumenterer en gjennomgang av studietilbudene Sirkulær økonomi og verdiskaping (SØV), Regenerativt landbruk (RL) og Økonomi og samfunn (ØKS). Dette er referatført fra STUT-møtet, men kun i stikkordsform, slik som «SØV: Godkjent». Høyskolen kan altså vise til *noe* praktisk anvendelse av sjekklsten, slik komiteen etterspurte, men har ikke lagt frem dokumentasjon på at de har gått gjennom hvert enkelt av forskriftskravene, verken for studietilbudene på 30 og 60 studiepoeng eller for bachelorgraden. Komiteen har heller ikke sett dokumentasjon på at STUT har diskutert utviklingen av selve sjekklsten.

Komiteen ser at sjekklsten nå er nevnt som et eget, men kort punkt i kvalitetshåndboka. Slik sett har sjekklsten fått en formell plass i kvalitetssystemet, men likevel ikke en vesentlig plass i kvalitetshåndboka. Rutinen går ut på at «[...] listen fylles ut av fagansvarlige for hvert emne og kurs ved HGUt. Deretter skal listen presenteres og godkjennes i Studieutvalget STUT» (s. 62 i kvalitetshåndboka). Rutinen sier ingenting om hyppighet i bruk av sjekklsten, og heller ingenting om oppfølging og videre kvalitetssløyfe ved eventuelle oppdagede mangler i henhold til kravene. Komiteen ser også at det i kvalitetshåndboka står at sjekklsten «utføres for å sikre at studieplanen er i samsvar med studietilsynsforskriften kapittel 2 [...]» (s. 62), men vil påpeke at

² Komiteen har etter innsendt dokumentasjon på oppretting fått opplyst fra HGUt at sjekklsten vil bli oppdatert, slik at «kurs» endres til «studietilbud».

studietilsynsforskriftens kapittel 2 også dreier seg om krav til fagmiljø, noe sjekklisten ikke tar høyde for.

Samlet sett viser den nye dokumentasjonen som HGUt har sendt inn, lite forståelse for hva som skal «sjekkes ut» systematisk, og sjekklisten dekker ikke kravene i forskriften på en god og tydelig måte. Komiteen ser ingen tydelig kvalitetssløyfe i arbeidet med verken den systematiske kontrollen eller med sjekklisten.

Ny konklusjon etter oppretting

Kravet i § 4-1 (3) er ikke oppfylt.

§ 4-1 (4) Systematisk innhenting av informasjon

Institusjonen skal systematisk innhente informasjon fra relevante kilder for å kunne vurdere kvaliteten i alle studietilbud.

Vurderinger

HLB henter systematisk inn informasjon fra relevante kilder for å kunne vurdere kvaliteten i sine studietilbud. HLB har nøkkeltall i årsrapporten som gjelder studenter, frafall, gjennomsnittsalder på søkere, studiepoeng og gjennomføringsgrad. Disse tallene innhentes systematisk og kan skaffe informasjon om viktige indikatorer i kvalitetsarbeidet.

Fra studentene innhentes informasjon gjennom spørreundersøkelser to ganger i året (midtveisevaluering og sluttevaluering). HLB har også forsøkt å få til et godt system for samlingsevalueringer, men studentene har meldt at de ikke ser behovet for disse, og denne evalueringsformen er derfor oppe til vurdering. Studiesenteret.no, som flere av HLB sine studenter bruker for å følge undervisning, har sine egne studentundersøkelser. HLB får normalt tilgang på resultatene for sin bachelorgrad. Andre kilder er Studiebarometeret. De årene det er nok respondenter fra HLB på Studiebarometeret planlegger HLB å omtale disse resultatene i årsrapporten. Videre gjennomfører administrasjonen ved HLB intervjuer med studenter, tradisjonelt i forbindelse med produksjon av studiekatalog, der målet er å snakke uformelt med aktive studenter om hvordan de oppfatter bachelorgraden og nytten av kompetansen de får. Disse intervjuene er i liten grad formalisert, men har potensiale til å formaliseres hvis HLB anser dette som en datakilde de ønsker å vektlegge mer i f.eks. årsrapporten enn de gjør i dag. HLB gjennomfører også intervjuer med alumni, der det skrives referat fra hvert intervju. Referatene gjennomgås i KALV.

Når det gjelder sensorrapporter som datakilde er HLB på vei til å få et system for dette. De har laget en mal for sensorrapport som skal sendes sensorer etter endt oppdrag. Rapporten er foreløpig ikke testet ut, da HLB kun har eksamener på våren. Komiteen har likevel tiltro til at dette vil fungere når det operasjonaliseres, men vil minne om at det er viktig å dokumentere analyser og oppfølgingstiltak.

HLB har også tatt et første skritt når det gjelder periodiske evalueringer. Det vises til en plan om å sette sammen en komite med fem eksterne representanter som møtes hvert tredje år, og første gang skal etter planen være våren 2020. Komiteen skal utarbeide en samlet vurdering av bachelorgraden med særlig henblikk på trender i arbeidsmarkedet og framtidige kunnskapsbehov. Den sakkyndige komiteen har tiltro til at dette vil gi viktig og nyttig informasjon når det operasjonaliseres.

Komiteen mener at HLB har mange relevante datakilder, og at disse kildene bør kunne gi HLB nok informasjon til å vurdere kvaliteten i sine studietilbud. Komiteen mener likevel at HLB bør vurdere mengden data som innhentes – kanskje er det aktuelt å innhente noe færre data fra studentene og gjøre mer ut av analysene av disse? Kanskje er det aktuelt å formalisere det uformelle datakildearbeidet som gjøres når HLBs ansatte har kontakt med andre forskere for å dokumentere det jevnlig eksterne perspektivet på en mer systematisk måte? Data kan fungere veldig godt som utgangspunkt for en systematisk dialog om forskjellige aspekter i kvalitetsarbeidet på studietilbudet. Komiteen har sett gode eksempler på hvordan særlig nøkkeldata om studentpopulasjonen ble gjort til gjenstand for analyse, refleksjon og beslutninger om tiltak. Denne tilgangen til kvalitetsarbeidet bør høyskolen overføre også til andre kvalitetsområder.

Komiteen mener at HLB må vedta planene for periodiske evalueringer slik de har tenkt å gjøre i KALV i løpet av våren 2019, samt få disse rutineene inn som en formell del av kvalitetssystemet. Komiteen mener også at datakildene må knyttes nærmere til de kvalitetsområdene som HLB skal formulere.

Konklusjon

Kravet er ikke oppfylt, § 4-1 (4) er ikke godkjent.

Krav til oppretting

- HLB må vedta planene for periodiske evalueringer i KALV, samt få rutineene for periodisk evaluering inn som en formell del av kvalitetssystemet. HLB må også knytte sine datakilder nærmere de kvalitetsområdene som HLB formulerer i en ny strategi for kvalitetsarbeidet.

Ny vurdering etter oppretting

HGUt har levert ny dokumentasjon som viser at høyskolen vedtok planer for periodiske evalueringer i KALV i april 2019. Vedtaket sier at periodisk evaluering ved HGUt skal gjennomføres hvert 3. år, og at den første evalueringen skal skje innen våren 2020. Rutineene er nevnt to steder i kvalitetshåndboka. Først er komite for periodiske evalueringer omtalt i kapitlet om utvalg ved HGUt (s. 19–20). Her er også mandat og prosedyrer beskrevet. Dernest er de periodiske evalueringene nevnt i HGUt sin utdanningsstrategi (s. 31), her under omtale av ulike evalueringer av utdanningen. Innholdet er en forkortet versjon av det som står på side 19 og 20. HGUt har også sendt inn dokumentasjon på en innkalling til møte i komiteen for periodiske evalueringer 30. mars 2020. Innkallingen er kortfattet, og NOKUTs sakkyndige komite har ikke fått se noe av dokumentasjonen som skal være sendt til komitemedlemmene. HGUt skal likevel ha ros for at de periodiske evalueringene ser ut til å være i gang, og formålet med evalueringene henger sammen med høyskolens utdanningsstrategi.

Når det gjelder kravet til at HGUt må knytte sine datakilder nærmere de kvalitetsområdene som høyskolen formulerer i sin nye strategi for kvalitetsarbeidet, kan ikke komiteen se at HGUt har noen bedre sammenheng mellom sine datakilder og kvalitetsområder enn tidligere. Dette henger sammen med at kvalitetsarbeidet fortsatt ikke er tydelig forankret i en strategi.

Ny konklusjon etter oppretting

Kravet i § 4-1 (4) er ikke oppfylt.

§ 4-1 (5) *Bruk av kunnskap fra kvalitetsarbeidet*

Kunnskap fra kvalitetsarbeidet skal brukes til å utvikle kvaliteten i studietilbudene og avdekke eventuelt sviktende kvalitet. Sviktende kvalitet skal rettes opp innen rimelig tid.

Vurderinger

HLB bruker kunnskap fra kvalitetsarbeidet til å utvikle kvaliteten i studietilbudene og til å avdekke sviktende kvalitet. Høyskolen skal ha ros for at de tar fatt i avvik raskt og at de retter opp fortløpende. Dokumentasjonen komiteen har sett gir ikke mange eksempler på kvalitetssvikt, og ofte gjelder avvikene noe som gjelder det fysiske læringsmiljøet. Her gir studentene uttrykk for at nær sagt alt de ber om av praktiske forbedringer tas til følge og rettes opp meget raskt.

HLB viser også til eksempler på sviktende kvalitet som gjelder undervisningen. Eksempelvis var det et fjernundervisningsopplegg som ikke fungerte ifølge studentundersøkelsene, og HLB har nå ordnet det slik at foreleseren reiser til Bryne for å gjennomføre forelesningene på campus.

Komiteen har likevel tro på at en definisjon av kvalitetsområdene og strategiske mål for kvalitetsarbeidet vil styrke HLBs evne til å avdekke og rette opp eventuell kvalitetssvikt på en enda mer systematisk måte.

Konklusjon

Kravet er oppfylt, § 4-1 (5) er godkjent.

§ 4-1 (6) *Vurdering og utvikling av institusjonens studieportefølje*

Resultater fra kvalitetsarbeidet skal inngå i kunnskapsgrunnlaget ved vurdering og strategisk utvikling av institusjonens samlede studieportefølje

Vurderinger

Komiteens inntrykk er at HLB jevnlig benytter resultater fra sitt formelle og uformelle kvalitetsarbeid i utviklingen av sin studieportefølje, som består av en bachelorgrad, samt ulike studiemoduler som inngår i bachelorgraden og/eller fungerer som enkeltstående kurs. HLB gjør strategiske grep i utdanningene sine på bakgrunn av informasjon om både relevans, samfunnsperspektiv og tilbakemeldinger fra studenter. Eksempler på dette er det pågående revideringsarbeidet rundt kursene «Økonomi og leing 1 og 2», der studieansvarlig og en underviser holder på å utarbeide forslag til ny studieplan. Saken ble tatt opp i Kunnskapsutvalget (KU) i desember 2018, og ble tatt videre som sak i STUT i januar 2019.

Komiteen vil likevel påpeke at utviklingsarbeidet som skjer ikke alltid synes å være et resultat av et systematisk kvalitetsarbeid. På mange måter er det helt naturlig at en såpass liten høyskole med stor åpenhet og muntlig dialog ikke forankrer alle beslutninger om strategisk utvikling formelt. Det er også slik ved HLB at utvikling av bachelorgraden og utvikling av høyskolens profil nærmest er to sider av samme sak. Komiteen opplever at HLB konstant arbeider for å tilby relevante, oppdaterte og samfunnsnyttige studietilbud.

Konklusjon

Kravet er oppfylt, § 4-1 (6) er godkjent.

5 Komiteens helhetlige vurdering og konklusjon for institusjonens systematiske kvalitetsarbeid

5.1 Institusjonens systematiske kvalitetsarbeid

Konklusjon

Det systematiske kvalitetsarbeidet ved Høgskulen for landbruk og bygdeutvikling har enkelte mangler. «Enkelte mangler» betyr at ett eller flere krav ikke er oppfylt, og videre at mangelen eller manglene er av en slik art at institusjonen må gjennomføre enkle tiltak i sitt systematiske arbeid med å sikre og utvikle utdanningskvaliteten.

Begrunnelse

HLB oppfyller kravene i ledd 2, 5 og 6 i § 4-1 i studietilsynsforskriften. Komiteen mener at kvalitetsarbeidet er forankret i styret og i institusjonens ledelse. Videre mener komiteen at HLB bruker kunnskap fra kvalitetsarbeidet til å utvikle kvaliteten i studietilbudene og til å avdekke sviktende kvalitet. Komiteen mener også at HLB jevnlig benytter resultater fra sitt formelle og uformelle kvalitetsarbeid i utviklingen av sin studieportefølje.

HLB oppfyller imidlertid ikke alle kravene i ledd 1, 3 og 4 i § 4-1 i studietilsynsforskriften.

§ 4-1 (1). HLB har en overordnet strategi for sin virksomhet, som er gjengitt i både kvalitetshåndboka og i årsrapport om kvalitet i utdanningen. Komiteen savner imidlertid strategiske mål på utdanningsområdet, som gir kvalitetsarbeidet ved HLB en tydelig retning. Komiteen mener at det som i dag er spredte elementer av strategisk tenkning om kvalitetsarbeidet må sammenfattes til tydeligere strategiske mål, gjerne knyttet til definerte kvalitetsområder som HLB ønsker å prioritere.

§ 4-1 (3). HLB har ikke ordninger for systematisk kontroll for gjennomgang av sine studietilbud. Det er Studieutvalget som formelt har ansvaret for slik systematisk kontroll, men komiteen har ikke sett dokumentasjon som viser at det har vært rutiner eller praksis for slike gjennomganger frem til nå. Imidlertid planlegger HLB å ta i bruk en «sjekklister» som STUT skal gjennomgå for hvert kurs i bachelorgraden og for bachelorgraden som helhet en gang i året. Komiteen ser at HLB har utarbeidet en sjekklister som har potensial til å bli et nyttig verktøy, men mener at HLB må jobbe videre med sjekklisterens oppbygging, og dernest prøve ut sjekklister i praksis. Sjekklister må også få en formell plass i kvalitetssystemet og en vesentlig plassering i kvalitetshåndboka.

§ 4-1 (4). HLB henter systematisk inn informasjon fra flere relevante kilder for å kunne vurdere kvaliteten i sine studietilbud. Komiteen mener likevel at HLB har kommet for kort når det gjelder periodiske evalueringer. HLB må vedta planene for periodiske evalueringer slik de har tenkt å gjøre i KALV i løpet av våren 2019, samt få disse rutinene inn som en formell del av kvalitetssystemet. Komiteen mener også at datakildene må knyttes nærmere til de kvalitetsområdene som HLB anbefales å formulere.

Manglene som er nevnt ovenfor er av ulik art og omfang. Komiteen anslår likevel at de påpekte manglene er av en slik art at de bør kunne rettes opp med relativt enkle tiltak. Imidlertid tror komiteen

at det vil være hensiktsmessig at HLB tar seg god tid til å prøve ut og dokumentere enkelte av tiltakene.

5.2 Krav til oppretting

HLB må rette opp følgende mangler i § 4-1 (1), § 4-1 (3) og § 4-1 (4) og komiteen foreslår at HLB gis en frist for oppretting på 12 måneder:

- **§ 4-1 (1) Forankring i strategi og dekking av vesentlige områder for kvaliteten på studentenes læringsutbytte**
HLB må vise at de forankrer sitt kvalitetsarbeid i en strategi, gjennom å utforme tydelige strategiske mål på utdanningsområdet som gir kvalitetsarbeidet ved HLB en tydelig retning.
- **§ 4-1 (3) Ordninger for systematisk kontroll av forskriftskrav**
HLB må videreutvikle sjekklisten for systematisk kontroll av forskriftskrav i sine studietilbud, samt prøve ut sjekklisten i praksis og dokumentere dette. Sjekklisten må også få en formell plass i kvalitetssystemet og en vesentlig plassering i kvalitetshåndboken.
- **§ 4-1 (4) Systematisk innhenting av informasjon**
HLB må vedta planene for periodiske evalueringer i KALV, samt få rutine for periodisk evaluering inn som en formell del av kvalitetssystemet. HLB må også knytte sine datakilder nærmere de kvalitetsområdene som HLB formulerer i en ny strategi for kvalitetsarbeidet.

5.3 Ny helhetlig vurdering etter oppretting

Ny konklusjon

Det systematiske kvalitetsarbeidet ved Høgskulen for grøn utvikling har vesentlige mangler.

Begrunnelse

I rapporten som ble utarbeidet i forbindelse med tilsynet med det systematiske kvalitetsarbeidet ved (tidl.) HLB i 2019, konkluderte komiteen med at kvalitetsarbeidet ved HLB hadde enkelte mangler. Nærmere bestemt tilfredstilte ikke kvalitetsarbeidet ved høyskolen kravene i §§ 4-1 (1), 4-1 (3) og 4-1 (4) i studietilsynsforskriften. Komiteen ga HLB tydelige og konkrete råd om hvordan høyskolen kunne arbeide videre med sitt kvalitetsarbeid for å møte disse kravene. Rådene gikk blant annet ut på å utforme klare strategiske mål på utdanningsområdet, formulere tydelige kvalitetsområder relevante for høyskolen, endre og forankre ordningen for systematisk kontroll av studietilbud i kvalitetssystemet, grundig vurdere og analysere høyskolens informasjonsinnhenting og knytte datakildene nærmere opp mot kvalitetsområdene i en ny strategi for kvalitetsarbeidet.

I dokumentasjonen HGUt sendte inn i forbindelse med opprettingen i 2020, ser komiteen at høyskolen har kommet litt videre i arbeidet med å sikre kvaliteten i utdanningen. Høyskolen har vedtatt planer for periodiske evalueringer og innkalt komite for periodiske evalueringer til et første møte i mars 2020. Likevel bærer dokumentasjonen preg av mangel på en gjennomgående systematikk, metodikk og

oppfølging. Til tross for at HGUt har formulert en utdanningsstrategi, har ikke komiteen sett dokumentasjon på tydelige, strategiske mål for det systematiske kvalitetsarbeidet ved HGUt. Ei heller har komiteen sett at målene som finnes i kvalitetshåndboka (s. 7), i praksis er en del av høyskolens kvalitetsarbeid. Dokumentasjonen vitner fortsatt om mangel på refleksjon rundt sentrale deler av kvalitetsarbeidet. Sammenhengen mellom datakildene høyskolen benytter, og høyskolens kvalitetsområder er fremdeles uklar. Oppsummert er det lite i den nye dokumentasjonen som tilsier at institusjonen har utviklet en dypere forståelse for det systematiske kvalitetsarbeidet som kreves i paragrafene §§ 4-1 (1), 4-1 (3) og 4-1 (4) i studietilsynsforskriften, og for hva som er selve hensikten med systematisk kvalitetsarbeid.

Komiteen kan ikke se at kravene til oppretting er innfridd. Før sin første innstilling var komiteen i tvil om konklusjonen skulle bli «vesentlige mangler» eller «enkelte mangler». Hovedårsaken til at komiteen landet på konklusjonen om «enkelte mangler», var at medlemmene var enige om å gi HGUt mulighet til å rette opp manglene uten å måtte gjennom en omfattende prosess med nytt institusjonsbesøk. Bakgrunnen for dette var et inntrykk av at studiet som tilbys ved høyskolen, har motiverte og engasjerte studenter som er tilfredse med studiekvaliteten, og dedikerte ansatte som tilbyr undervisning av høy kvalitet. Komiteen la også til grunn at det kan være vanskelig for en liten høyskole med få administrative ressurser å dokumentere hvordan de innfrir krav i studietilsynsforskriften om systematisk kvalitetsarbeid. Komiteen endte med å la tvilen komme høyskolen til gode og landet på konklusjonen om «enkelte mangler». HGUt fikk tydelige og konkrete råd om hva som måtte til for å innfri krav til oppretting, og så lang frist som mulig for å levere ny dokumentasjon.

Komiteens enstemmige vurdering er at den nye dokumentasjonen viser at høyskolen ikke oppfylder kravene, og at endelig konklusjon må bli «vesentlige mangler». Årsaken til det siste er at institusjonens manglende evne til å innfri kravene til oppretting synes å avdekke en manglende forståelse for hva et systematisk kvalitetsarbeid består i.

6 Vedlegg til komiteens rapport til NOKUT

Råd til videreutvikling av institusjonens systematiske kvalitetsarbeid

Dette er komiteens råd til videreutvikling som går utover minstekravene i studietilsynsforskriftens kapittel 4, og rådene vil ikke bli gjenstand for tilsyn fra NOKUT. Institusjonen tar selv stilling til om de ønsker å etterfølge komiteens råd.

Komiteens råd til de enkelte ledd

§ 4-1 (1) Forankring i strategi og dekking av vesentlige områder for kvaliteten på læringsutbytte

Komiteen råder HLB til å sette av god tid til å utforme tydelige strategiske mål på utdanningsområdet, og at diskusjonene involverer både faglige tilsatte, studenter, administrasjon, ledelse, og eventuelt andre relevante aktører. Et forslag kan være å utforske hvordan andre institusjoner av liknende størrelse jobber for å gi sitt kvalitetsarbeid en tydelig strategisk retning. Et annet forslag er å lage et arbeidsverksted der man inviterer en eller flere eksterne personer inn for å gi idéer og innspill.

Komiteen råder også HLB til å bruke tid på å formulere tydelige kvalitetsområder, som er relevante for institusjonen. Det er mulig å tenke kvalitetsområder som noe dynamisk, som kan revideres etter hvert som mål oppnås, og utfordringer ved institusjonen skifter. For eksempel mener komiteen at rekruttering peker seg ut som et mulig kvalitetsområde for HLB, da det er avgjørende for å sikre institusjonens fremtid. Dette er likevel bare et eksempel. HLB står helt fritt til å utforme sine kvalitetsområder.

§ 4-1 (2) Forankring i styre og ledelse og fremming av kvalitetskultur

I kvalitetshåndboka er ulike roller definert og beskrevet. Komiteen råder HLB til å beskrive sammenhengen mellom disse rollene bedre, slik at samspillet kommer tydeligere frem. Komiteen vil også gjøre HLB oppmerksom på at beskrivelsene av rektors arbeid per i dag er noe ulike i vedtektene og i kvalitetshåndboka.

§ 4-1 (3) Ordninger for systematisk kontroll av alle studietilbud

Komiteens råd under dette punktet er å kjøre en pilot, for å se hvordan sjekklisten fungerer i praksis. Piloten bør dokumenteres, og resultatene kan deretter diskuteres i relevante fora, før HLB gjør eventuelle endringer og forankrer ordningen for systematisk kontroll i kvalitetssystemet.

§ 4-1 (4) Systematisk innhenting av informasjon

Komiteen vil råde HLB til å tenke nøye over hvor mye informasjon de systematisk henter inn, og dernest være grundige i analysen av den informasjonen som innhentes. Et ytterligere råd er å knytte datakildene nærmere til de kvalitetsområdene som HLB skal formulere i en ny strategi for kvalitetsarbeidet.

Komiteens råd til videreutvikling av institusjonens kvalitetsarbeid fra et overordnet perspektiv

Komiteen er overbevist om at både ansatte, studenter og avtakere er svært engasjerte i HLBs visjon og faglige virke. Det viktigste rådet blir derfor å utnytte engasjementet som finnes for landbruk og bygdeutvikling til å videreutvikle refleksjon og planer for kvalitetsarbeid knyttet til utdanningsvirksomheten. Komiteen vil i den forbindelse minne om det helhetlige ansvaret for kvalitetsarbeid som er beskrevet i Studiekvalitetsforskriften § 2-1 (1):

«Universiteter og høyskoler skal ivareta ansvaret for kvaliteten i utdanningen gjennom systematisk kvalitetsarbeid som sikrer og bidrar til å utvikle kvaliteten i studietilbudene. Videre skal institusjonene legge til rette for løpende utvikling av utdanningskvaliteten, kunne avdekke sviktende kvalitet i studietilbudene og sikre tilfredsstillende dokumentasjon av kvalitetsarbeidet. Institusjonene skal kvalitetssikre alle forhold som har betydning for studiekvaliteten, fra informasjon overfor mulige søkere til avsluttet utdanning.»

Avslutningsvis har komiteen følgende råd til HLB:

- Det anbefales at STUT ikke er underlagt LMU. Det er gode grunner til å ha disse separat, slik at LMU har ansvaret for det fysiske, psykiske og sosiale læringsmiljøet, mens STUT har ansvaret for studietilbud og utdanningskvalitet knyttet til disse.
- Det anbefales mer systematiske referater fra de ulike utvalgene. Et eksempel på et klart og tydelig referat er STUT, 16.06.16, som tydelig viser oppfølging av saker og ansvarsfordeling.
- Det anbefales en systematisk og skriftlig oppfølging av muntlige henvendelser fra studenter til administrasjon/studieansvarlige. For eksempel kan henvendelser noteres ned, tas opp i KALV og referatføres. Personvern hensyn må alltid tas i slike tilfeller, men det viktige er at HLB får en systematisk oversikt over hvilke typer henvendelser som kommer, og hvordan disse følges opp.
- Det anbefales en gjennomgang av relevant lovverk. Komiteen vil gjøre HLB oppmerksom på at institusjonen ikke har en klagenemnd som er i tråd med UH-loven § 5-1.

7 Institusjonenes uttalelse til komiteens rapport

Fra: Høgskulen for Grøn Utvikling [<mailto:post@hgut.no>]

Sendt: mandag 18. mai 2020 10.25

Til: Postmottak <postmottak@nokut.no>

Kopi: Maria Helene Bryne <mhb@hgut.no>

Emne: Uttale frå Høgskulen for grøn utvikling sak 18/05056-38

Uttale frå Høgskulen for grøn utvikling i sak 18/05056-38

Høgskulen for grøn utvikling (HGUt) tek rapporten til etterretning. Me ønskjer likevel å uttrykkja følgjande:

1. Denne oppgåva kom på verst mogleg tidspunkt for oss. Høgskulen hadde eit absolutt offentleg krav på seg til omdanning frå samvirkeselskap til stifting innan 010120. Dette arbeidet har teke veldig mykje ressursar, både i administrasjonen og i styret. Ei sjølveigande stifting er vesentleg ulik eit SA med 100 eigarar (tidlegare HLB), og må utvikla ein annan type strategi. Arbeidet med ein overordna strategi for nye HGUt er no i gang, og skal ferdigstillast hausten 2020. Når kvalitetsrapporten etterlyser forankring i ein overordna strategi, kan me jo difor ikkje seia oss usamde. Me kan ikkje forankra i ein strategi som ikkje er ferdig.

Me synest nok det er litt underleg at denne omfattande organisasjonsendringa ikkje er teke omsyn til i rapporten i det heile.

2. Me skulle nok også ha ønskt at denne prosessen hadde teke større omsyn til storleiken på organisasjonen vår. Me som arbeider her har andlet-til-andlet-kontakt mange gongar til dagen. Dørane våre er og alltid opne for alle studentane, og me får stadig tilbakemelding frå studentane våre om at dei kjenner seg meir ivaretekne her enn det dei har gjort ved andre, store studiestader.

Det har vore understreka at me skal laga eit kvalitetssystem som er tilpassa oss, men me saknar nok litt diskusjon om akkurat dette i rapporten. Det er ikkje umiddelbart lett å sjå kor opningane for ein liten organisasjon for å arbeida noko annleis måtte vera.

3. Vår siste kommentar er meir generell. Den handlar om omgrepbruk og språkføring. Me hadde gjerne sett at tilbakemeldingane var noko meir konkrete. Me kunne også ha sett at omgrep vart forklart betre.

Me trur det er viktig at denne typen tilsyn og påfølgjande rapportering tek betre omsyn til mindre organisasjonar med administrativt tilsette som i praksis må vera mangesyslarar. Formelt kvalitetsarbeid er del av dette mangesysleriet, og for at arbeidet skal flyta best mogleg, bør ein unngå at kvalitetssikring blir «sektorisert» og difor ramma inn av omgrep og språkføring som ein lyt vera innanfor sektoren for å forstå.

To døme:

Gjennom heile prosessen har me slite litt med å forstå kva som *heilt konkret* ligg i «strategi for utdanningskvalitet». Det kjem også fram i rapporten. For oss er det likevel ikkje umiddelbart klart *kvar* denne strategien samsvarer med og *kvar den skil seg frå* anna kvalitetsarbeid og anna strategiarbeid ved institusjonen.

Me hadde gjerne sett at forklaring/rådgeving rundt dette var tydelegare: Me har ein godt utvikla organisasjon, me har kvalitetshandbok som blir jamleg oppdatert, jamlege møte i organisasjonen for å drøfta utdanningskvalitet, organ for tilbakemelding frå studentar (både formelt og munnleg), jamlege rapporteringar til styret, osv. Me har også tilsvarande prosessar for å kvalitetssikra at utdanningane leverer i forhold til intensjon, behov, studieplanar, læringsutbytte, etc. Me arbeider i tillegg med ny overordna strategi for organisasjonen.

I rapporten blir dette arbeidet likevel kritisert for å vera for lite konkret. Det tek me til etterretning, men me hadde gjerne sett at også *kritikken* blei meir konkret. At det tydelegare blei peika på kva/kvar me burde endra/utbetra.

Då me mottok første rapport, sette me oss ned og prøvde å konkludera med kva endringar ein eigentleg spurte etter. Her ser me no at me openbert må ha tolka noko feil. Dette beklagar me, og det er for no å kunna tolka rett at me etterspør meir konkrete tilbakemeldingar.

Eit andre døme på det same, er omgrepet «kvalitetskultur». Dette har me møtt på gjentatte gongar i prosessen, utan eigentleg å bli forklart kva det i røynda betyr. Dei formelle og uformelle kvalitetssikringsprosessar me gjennomfører kvar einaste dag, har gitt oss svært nøgde studentar og knapt eit einaste tilfelle av kvalitetssvikt i ti år. Som den samfunnsvitskaplege institusjon me er, vil me nok i utgangspunktet difor tolka det som om me har ein «kvalitetskultur».

Det vart likevel tidleg klart for oss at heller ikkje dette var ei rett tolking, og at omgrepet i røynda ikkje handlar om praksis men at det siktar til noko langt meir formelt og strukturelt. Men *kva* er framleis noko svevande. Det er rett og slett uklart *kvifor* me eventuelt ikkje har denne kulturen (?), og *kva* me i så fall konkret lyt gjera for å få den.

HGUt vil i løpet av komande år leggja ned betydeleg innsats for å få kvalitetssikringssystemet formelt på plass. Med denne uttalen håpar me på god dialog og konkret rådgeving slik at dette arbeidet kan kanalisera i rett retning.

Mvh

Dag Jørund Lønning

Rektor HGUt